

De bevrijding, op 21 januari 1945, van 't Hènge werd met gemengde gevoelens beleefd, omdat deze dag en de dagen ervoor een enorme impact hebben gehad op de bevolking en de honderden evacués. Maar de Duitse overheersing was voorbij.

De bevrijders werden met open armen ontvangen, dat is het bekende gegeven.

Waarom het Hingen niet hoefde te evacueren is nooit helemaal duidelijk geworden.

Of dat soms uit strategische oogpunt was, God mag het weten. Op het Hingen en St. Joost zijn de zwaarste gevechten geleverd van heel Echt. De evacuatieverordening van 6/7 november 1944 hield in dat: Alle mensen van Echt moesten evacueren, behalve Hingen en de noordzijde van de Houtstraat. Hierin zijn naderhand nog wat nuances aangebracht.

Het te verwerken verdriet en het verhaal:

Op 't Hènge vielen negen dodelijke slachtoffers te betreuren in de periode van 24 mei 1940 tot 3 februari 1945.

Onderstaand de namen en de gebeurtenissen:

1. **Jacobus Hubertus Baaten**, gehuwd met Maria Reuten en geboren 25 nov. 1909
2. **Peter Hubertus Baaten**, geboren 13 augustus 1908.

Betje van Lierop-Baaten, zus van de slachtoffers, verstrekke de volgende gegevens:

“Vader Baaten was in 1940 overleden. Moeder Baaten bleef met 12 kinderen achter.

Jacobus (Sjaek) die in Voerendaal woonde was door de linies heen naar het ouderlijke huis gekomen om te kijken hoe de toestand was. Helaas kon hij daarna door de versterkingen aan het front en de verhevigde gevechten niet meer terugkeren. Tot overmaat van ramp sloeg in zijn ouderlijk huis het noodlot toe door een Duitse granaat die insloeg en hem zwaar verwondde, hij is nog naar het ziekenhuis gebracht maar is daar, volgens zijn bidprentje, op **20 januari 1945** overleden. Dat was een zware klap.

De familie Baaten had familie wonen op de Berkelaarsweg te Echt en zij besloten, vanwege de steeds onveiligere wordende situatie in en rondom 't Hènge, hiernaar toe te gaan. Het was een hele karavaan. Aangezien ze niet alle spullen in een keer mee konden nemen besloot Peter(Pit) later nog wat spullen op te halen op 't Hènge. Dit werd hem echter noodlottig want op de terugweg werd hij in de buurt van de Kerk van Echt richting Berkelaar getroffen door een granaat en hij was op slag dood, dat gebeurde **op 21 januari 1945**, de dag van de bevrijding van 't Hènge."

Op hun bidprentje komt de volgende passage voor:

"Gehechtheid aan hun ouderlijk huis, gehechtheid die zich uitte niet alleen en niet hoofdzakelijk in woorden, maar in zorgzaamheid, in offervaardigheid, was wel een van de mooiste karaktertrekken van deze beide mannen. Het gevaar hebben ze niet gezocht, maar wel het noodzakelijke werk edelmoedig op zich genomen".

Deze tekst gaf de hechtheid van het gezin sprekend weer.

Het huis van de fam. Baaten was gelegen naast speeltuin Hingen aan de Hoogveldsweg, voormalige pand van John Wolters.

3. **Wilhelmus Hubertus Beunen** echtgenoot van Maria Helena van Pol en geboren op 21 oktober 1896. (Zoon van Perjan)

Hij werd op **20 januari 1945**, achter zijn eigen huis aan de St. Joosterweg nr. 1, getroffen door een granaat en op slag gedood.

Achterbleven zijn vrouw Lieënke, die 4 maanden zwanger was, en 10 kinderen.

Het verhaal van zijn oudste zoon Graad luidt als volgt:

" Samen met Vader en de gebroeders Heijnen gingen we achter ons huis op het veld waar een bietenkuil was, bieten schoonmaken. De rest van de familie zat in de schuilkelder , (die we samen met de familie Jeuken, vanne mölder, pas gebouwd hadden) omdat er af en toe al sprake was van heviger granaatvuur.

Op een gegeven ogenblik zei hij tegen mij: "Jòng gank nao de sjoelkelder, ich kòm auch zoa" Zoals toen nog gebruikelijk werd naar vader geluisterd. Ik liep toen via de "vaart" naar de voorkant van het huis om naar de schuilkelder te gaan en toen hoorde ik een vreselijke knal en vermoedde het ergste, rende om het huis heen terug naar de bietenkuil en ja hoor het was gebeurd, mijn vader lag daar helemaal verminkt op de grond en was overleden, een van de gebroeders Heijnen verloor een duim en verder hadden ze alleen maar lichte verwondingen. Dit afschuwelijke tafereel heb ik uiteraard vaak voor ogen gehad."

Het getuigt van moed dat men dit verhaal vrijgeeft, moge allen hieruit hun lering trekken over wat het oorlogsgebeuren teweeg kan brengen.(Slachtofferhulp en WMO bestonden toen nog niet).

4. **Jacobus Hubertus Leurs** echtgenoot van Maria Cornelia Hubertina Mertens, geboren 29 april 1907.

Gegevens uit het verhaal van Mia Jacobs-Graus:

"Hij werd op **19 januari 1945** op De Dijk doodgeschoten door een Duitse sluipschutter, die zich verborgen had in een huis op "de Berg", dat was bekend.

Jacobus Leurs was geëvacueerd bij Ome Sjang en Tant Stien Graus - Mertens In de Planten no. 9 (Op de plek waar nu het huis van Mia en Sjeng Jacobs staat).

Aangezien de totale bevrijding snel te verwachten was, had hij met een handkar wat spullen naar huis gebracht. Toen hij daarvan terugkwam sloeg het noodlot toe en werd hij doodgeschoten achter zijn kar. Aangezien het overdag te gevaarlijk was om hem op te halen, omdat die Duitse fanatiekeling schoot op alles wat bewoog, werd er gewacht tot de duisternis was ingevallen met als gevolg dat hij vastgevroren lag, want het was een hele strenge winter.

Men heeft hem los moeten pikken om het lijk te kunnen meenemen en dat heeft toen enkele dagen bij de familie Graus gelegen."

5. **Antoon Rijks** echtgenoot van Gertruda Hubertina Catharina Helsen, geboren op 22 mei 1900.

In het verhaal van enkele familieleden komen de volgende items tot uitdrukking:

“Vermoedelijke overlijdensdatum is geweest **21 januari 1945**. Deze was niet juist vast te stellen omdat Vader Rijks enkele weken vermist is geweest. Hij werd getroffen door een granaat achter zijn huis, toen hij granaatvuur aan het observeren was, op de Hoogveldsweg, waar Betsie en Sjaak nu wonen. Hij had een slagaderlijke bloeding aan een arm en verloor veel bloed. Engelsen die toevallig langs kwamen hebben hem verbonden en meegenomen en elders ondergebracht en dat bleek naderhand in Holtum te zijn geweest in een religieuze instelling die tevens als lazaret was ingericht. Aangezien hij herhaaldelijk door zwakte buiten kennis raakte kon men hem niet verstaan. Hij is daar ook overleden en begraven zonder dat zijn thuisfront ergens vanaf wist. Toen ook nog bleek dat moeder enkele weken zwanger was, raakte zij helemaal overstuur.

Ondanks alle onderzoek en navragen in deze zeer hectische periode, waarbij communicatie heel erg moeizaam verliep, werd er geen spoor gevonden. Tot op zekere dag Sjeng Wijers, getrouwd met An Broos een nicht van moeder zei: “Maak mij maar een aantal boterhammen want ik ga op zoek en kom niet meer terug voordat ik weet waar vader Rijks is”. Waarschijnlijk beschikte hij al over enige informatie via het Rode Kruis en wilde hij moeder geen valse hoop geven. Hij heeft toen inderdaad ontdekt dat vader waarschijnlijk in Holtum begraven lag. Via de koster van Echt ene meneer Sevriens is toen een vergunning tot opgraving geregeld en heeft hij samen met Ome Wullem Coolen het lijk geïdentificeerd als zijnde Antoon Rijks. Vader is toen 30 maart 1945 herbegraven op het kerkhof te Pey. Aangezien Vader een zelfstandige ondernemer was (dakdekker) had moeder geen recht op een uitkering en is er een heel moeilijke tijd aangebroken voor het gezin met 4 kinderen en eentje opkomst.”

26. Tijdens de aanval op St. Joost werden vlammenwerpers ingezet om de fanatieke tegenstand van de Duitsers te breken.

6. **Leonardus, Gerardus van Bezel**, geboren 25 mei 1935 en overleden **2 februari 1945**. zoon van H. van Bezel (Baerke) Roepnaam Leo.

7. **Peter Gerardus Marie van de Ven**, geboren 16 november 1935 en overleden **3 februari 1945** (zoon van Pit van de Ven) Roepnaam Sjra.

Beiden zijn overleden door het ontploffen van achtergebleven oorlogstuig, zijnde een tankmijn of een panzerfaust, dat wordt niet helemaal duidelijk. Het gebeurde op De Dijk in een wei tussen de woningen van Graadje Vergoossen en Sjang van Bezel.

Agnes Peters-Vergoossen kan zich het vreselijke gebeuren en zeker de confrontatie nog herinneren als de dag van gisteren, het was afschuwelijk.

Haar verhaal brengt het volgende tot uitdrukking:

“ Bij de familie Vergoossen (Bie Graadje de bekker) waren na de oorlog een soort politiefunctionarissen ingekwartierd, die onder meer belast waren met het arresteren van en onderzoeken uitvoeren naar “foute” Nederlanders. Een van hen zag op een gegeven moment dat er in de wei, die tussen de bakkerij en het huis van Sjang van Bezel, lag een jongen lopen die iets op zijn rug droeg en dat bleek een mijn te zijn. Zij brachten hem aan het verstand dat het levensgevaarlijk spul was en dit heel voorzichtig op de grond moest leggen terwijl zij op afstand toekeken. Achtergebleven oorlogstuig lag destijds her en der verspreid en werd incidenteel in zijn totaliteit opgeruimd. Leo en Sjra hebben waarschijnlijk naderhand dit spul gevonden en zijn ermee gaan experimenteren, want Agnes hoorde een tijdje later een vreselijke knal en zij rende naar buiten en het kwaad was al geschied. De omschrijving van de aanblik zoals zij verwoordde is te luguber om aan het papier toe te vertrouwen.

Leo van Bezel was onherkenbaar verminkt en bleef op slag dood en Peter van de Ven is 's anderendaags in het ziekenhuis overleden. ”

Van het verhaal dat ook de ronde deed en doet dat de vader van Leo zelf nog een handje van zijn zoon zou hebben gevonden is niet getraceerd.

Jo van de Ven (Broer van Sjra) bevestigt dit verhaal en geeft nog de volgende aanvulling:

“Sjra vertouwde het waarschijnlijk niet helemaal en was een eindje uit de buurt toen de ontploffing plaats vond. Trientje en Jo van Bezel waren getuigen en kregen ook verschillende splinters in hun lichaam. Sjra is nog op eigen kracht naar binnen gelopen en zakte toen in elkaar. Een militaire arts die gewaarschuwd was, was snel ter plekke trok zijn conclusie, hij heeft Sjra in een laken gewikkeld en meegenomen naar een ziekenhuis waar hij daags daarna overleed.

Volgens Jo was het oorlogstuig een “panzerfaust”, maar is ook niet zo belangrijk.

Sjra is in eerste instantie begraven in Sittard, in verband met vervoersproblemen, en is later herbegraven op het kerkhof van Pey”.

8. **Theodorus Hubertus Beunen** echtgenoot van Catharina Gertrudis Smeets, geboren 29 augustus 1902.

Thei Beunen overleed op **24 mei 1940** te Coquelle bij Calais in Frankrijk en is aldaar in eerste instantie begraven. Hij is herbegraven op het kerkhof van Pey op 27 februari 1950 .

Thei was lid van de luchtwachtgroep Echt, dat was een semi-militair corps van vrijwilligers. Bij de inval van de Duitsers op 10 mei 1940 zijn de luchtwachters moeten vluchten.

Over zijn overlijden wordt in een krantenartikel het volgende vermeld:

“Theo Beunen sneuvelde in een korenveld in Coquelle, iets verder dan Calais op 24 mei 1940, na eerst tezamen met de andere luchtwachters van Echt ontsnapt te zijn aan de hel op het vrachtschip de “Pavon”, dat op zee op weg naar Engeland gebombardeerd werd, waarna zij bij Coquelle in de buurt van Calais aan land kwamen.

Bij het vluchten, tijdens een gevecht, uit een brandende boerderij in Coquelle trof hem een splinter van een kartets. Hij overleed ter plekke met een soldaat uit Amsterdam en ze werden tezamen op een klein kerkhof aldaar begraven.”

Tante Trui Beunen-Smeets bleef toen, in hun woning aan de Echterstraat, achter met drie kleine kinderen van respectievelijk vijf, drie en één jaar met de hele oorlog nog voor de boeg en dat was geen kleinigheid.

9. **Pit Slangen** Hoogstraat 98 Sleik werd op **21 jan. 1945** slachtoffer van het granaatvuur op het Hingen.

Ook de familie Slangen-Vaessen van de Sleik moest gehoor geven aan het evacuatiebevel, dat inhield dat de Sleik m.i.v. 6 november moest evacueren, in verband met de te verwachten oorlogsstrijd tengevolge van het oprukken van de geallieerden vanuit Susteren.

Uit de gegevens die vermeld werden door **Mia Baaten - Slangen** is het volgende verhaal samengesteld:

De familie bestond uit 14 personen, 12 kinderen en vader en moeder. Aangezien het Hingen, waar de ouders van haar zwager Tinus Vergoossen woonde, niet hoefde te evacueren, werd dat hun evacuatie adres. Dat was in "t Böske" bij tante Silia Vergoossen.

Daar waren verschillende families geëvacueerd, zowel familie als kennissen.

De leefomstandigheden waren, rekening houdende met het feit dat oorlog was, behoorlijk.

Wij trokken naar het Hingen met paard en wagen met de meest belangrijke spullen op de kar, waarop verder de kinderen op zaten en vader en moeder liepen er achter aan.

De eerste maanden tot half januari verliepen, buiten de razia's redelijk normaal. In de tweede helft van januari werd de rust echter afschuwelijk verstoord. De oorlogsdreiging kwam steeds dichterbij, de bomaanvallen en het granaatvuur werd steeds heftiger.

Het hoogtepunt van dit gruwelijke gebeuren was op 19, 20 en 21 januari 1945.

De bevrijding van Echt vanaf het Julianakanaal verliep in eerste instantie volgens plan. Maar bij de belangrijke strategische punten zoals Sleik/Lilbosch, kruispunt te Pey alsmede Hingen/St. Joost werden zware gevechten geleverd en zijn veel slachtoffers, zowel burgers als militairen gevallen.

Ook wij beleefden een dramatisch einde van de oorlog. Mia heeft deze verschrikking zo humaan mogelijk weergegeven.

De oudste zoon Pit, toen 29 jaar, is door de linies heen naar de Sleik gegaan om te kijken hoe hun have door de bevrijdingsoperatie was heen gekomen. Dat viel nog mee en hij had een aantal zaken nog op orde gebracht en keerde terug naar het Hingen om de familie hiervan in kennis te stellen. Hij kwam de keuken binnen en de laatste woorden die hij heeft kunnen zeggen waren: "Mam begin de spullen maar in te pakken want morgen kunnen we naar huis."

Er zaten toen 15 personen in de keuken en Pit stond nog in de deur, toen er een granaatregen losbarstte en ze kregen toen met een geweldig knal een voltreffer te verwerken.

Het was een enorme ravage en vreselijk noodlottig want: Pit kreeg een granaatscherf door zijn keel en is doodgebloed, broer Matje kreeg 16 granaatsplinters door zijn hele lichaam en heeft een jaar lang in het ziekenhuis moeten revalideren. Het was een doffe ellende en het granaatvuur bleef maar aanhouden, desondanks was deze ramp Pastoor Cramer toch ter oren gekomen en deze is toen door het granaatvuur heen geestelijke bijstand komen verlenen en bleef wonder boven wonder ongedeerd.

Pit zou na de oorlog, want hij had reeds een tijdje verkering met Mia Kretzer uit Schalbruch, gaan trouwen maar dat is er helaas niet meer van kunnen komen.

Ook deze familie was blij dat ze onder het juk van de Duitsers uit waren, maar deelnemen aan het bevrijdingsfeest was voor hun niet weggelegd, daarvoor waren er letterlijk en figuurlijk te diepe wonden geslagen.

Tot zover dit vreselijke maar waar gebeurde relaas van 't Henge tijdens de tweede wereldoorlog.

Het Hingen was op 21 januari 1945 een dorpje met 83 huizen.
Momenteel zijn dat er 265. (Exclusief 't Thaal)

Mijn dank gaat uit naar:

de mensen die zo bereidwillig zijn geweest om mij hun toch wel emotionele informatie te verstrekken en hoop dat de naastbetrokkenen deze gruwelijke gebeurtenissen goed hebben verwerkt en het H.I.P. (Historisch Informatie Punt Echt) waar de bidprentjes ingezien zijn.

Vind van groot belang dat dergelijke gegevens vastgelegd worden voor het nageslacht en wij doen daar op de website Pejjerlandj van Thei Golsteijn ons best voor.

Copyright René Rutten©

Hingen januari 2010